

LBRIS

We know
books

MINISTERUL EDUCAȚIEI

**Adina Grigore
Elena-Adriana Spînu**

**Nicoleta-Sonia Ionică
Cristina-Cornelia Truță**

**Cristina Ipate-Toma
Violeta-Marinela Dumitru**

LIMBA ȘI LITERATURA „ROMÂNĂ

Clasa a III-a



3



Editura Ars Libri



UNITATEA 1 - STROPI DE TOAMNĂ

RECAPITULARE	10
<i>Casa păpușii după Titel Constantinescu</i>	10
<i>Prima zi de școală după Edmondo De Amicis</i> ...	15
<i>Zile de toamnă de George Coșbuc</i>	17
• Sunetul și litera. Vocale și consoane	
• Silaba, cuvântul	
• Despărțirea în silabe	
• Sensul cuvintelor	
• Comunicarea orală. Componentele comunicării dialogate	
• Propoziția. Semnele de punctuație	
• Textul literar narativ	
• Scrierea corectă a cuvintelor într-o/într-un, dintr-o/ dintr-un, sau/ s-au, sa/ s-a	
• Poezia	
• Textul nonliterar/ informativ	
• Scrierea imaginativă	
EVALUARE ÎNȚĂLĂ	18

• Povestirea orală după planul simplu de idei desprins din ilustrații.....	41
<i>Alice în Țara-Minunilor după Lewis Carroll</i>	42
• Delimitarea textului în fragmente	43
• Ordinea întâmplărilor	43
• Povestirea orală a unui fragment	43
• Planul simplu de idei al textului literar	44
RECAPITULARE	46
EVALUARE	47

UNITATEA 3 - UNIVERSUL MEU

<i>Întâlnirea lui Tom cu prințul după Mark Twain</i>	50
• Sunetul și litera. Vocale și consoane	52
• Cuvântul. Silaba. Despărțirea în silabe	53
• Propoziția	54
• Intonarea propozițiilor. Semnele de punctuație	55
<i>D-I Goe... după I. L. Caragiale</i>	56
• Cuvântul - parte de vorbire	58
• Substantivul. Felul substantivelor	59
• Numărul substantivului	60
• Genul substantivului	61
<i>Țara. Poporul după Alexandru Vlahuță</i>	62
• Fragmentul descriptiv	64
• Solicitarea și oferirea de informații	65
• Cuvinte cu sens asemănător	65
RECAPITULARE	66
EVALUARE	68

UNITATEA 2 - TĂRĂMUL CĂRȚILOR

<i>Radu, computerul și cartea</i>	20
• Cartea. Prezentarea unei cărți	23
• Comunicarea orală. Componentele comunicării dialogate – inițierea unui schimb verbal	24
• Prezentarea unei persoane	25
<i>Mis-a terminat caietul după Mircea Sântimbreanu</i>	26
• Textul literar narativ	27
• Așezarea textului în pagina caietului	30
• Povestirea orală după imagini	31
<i>Aventura de ciocolată după Eduard Jurist</i>	32
• Formularea de întrebări și răspunsuri	33
• Povestirea orală după un șir de întrebări	33
<i>O faptă generoasă după Edmondo De Amicis</i> ...	35
• Înțelegerea textului citit – harta textului	36
• Exprimarea emoțională față de textul literar citit	36
• Cererea simplă familiară. Cererea politicoasă	38
• Planul simplu de idei desprins din ilustrații/ benzi desenate	40

UNITATEA 4 - SĂRBĂTORI DE IARNĂ

<i>Moș Crăciun a fost răpit după Lyman Frank Baum</i>	70
• Extragerea unor informații de detaliu, dintr-un text, transmise prin ilustrații	71
• Adjectivul	72
• Acordul adjectivului cu substantivul	72
• Poziția adjectivului față de substantiv	73
• Cuvinte cu sens opus	73
• Povestirea orală după benzi desenate	74
RECAPITULARE	75
EVALUARE	77



UNITATEA 5 - MAGIA IERNII

<i>Iarna de George Coșbuc</i>	80
• Poezia	80
• Așezarea poeziei în pagina caietului	81
• Povestirea scrisă după un șir de întrebări	82
• Părțile unui text creativ (compunere)	83
• Alcătuirea unui text creativ după un șir de ilustrații/ benzi desenate	84
<i>Crăiasa-Zăpezii după Hans Christian Andersen</i>	86
• Cuvinte cu aceeași formă și înțeles diferit	88
• Textul de informare - Afișul	88
• Textul funcțional - E-mailul	88
• Textul de informare - Cartea poștală	89
• Textul de informare - Fluturașul	89
RECAPITULARE	90
EVALUARE	92

<i>Cele cinci piersici-poveste populară</i>	113
• Înțelegerea mesajului textului literar narativ	114
• Formularea unei păreri despre personajele povestirii	115
• Exprimarea acordului sau dezacordului față de acțiunile și atitudinile personajelor	115
• Formularea unei păreri despre o povestire	116
<i>Spiridușul (poveste din Minunata călătorie a lui Nils Holgersson prin Suedia) după Selma Lagerlöf</i>	117
• Verbul	119
• Numărul verbului	119
• Pronunțarea și scrierea corectă a verbelor	120
• Textul creativ (compunerea) după un plan de idei	120
<i>O întâmplare deosebită după Călin Gruia</i>	122
• Povestirea scrisă a unui fragment	124
RECAPITULARE	125
EVALUARE	127

UNITATEA 6 - FARMECUL COPILĂRIEI

<i>Patinele de argint după Mary Elizabeth Mapes-Dodge</i>	94
• Descrierea unei ființe	96
• Comunicarea nonverbală	96
• Comunicarea prin imagini	97
<i>Călătoriile lui Gulliver după Jonathan Swift</i>	98
• Descrierea unui obiect pe baza unui plan de întrebări	100
• Pronumele. Pronumele personal	100
• Numărul pronumelui	101
<i>Nicușor după Ioan Alexandru Brătescu-Voinești</i>	102
• Pronumele personal de politețe	104
• Genul pronumelui	105
• Pronunțarea și scrierea corectă a pronumelor	106
• Textul creativ (compunerea) după un plan de întrebări	106
RECAPITULARE	107
EVALUARE	108

UNITATEA 8 - SĂRBĂTORI ȘI FLORI

<i>În ziua de Paști de Elena Farago</i>	130
• Textul creativ cu început dat	131
• Textul creativ cu sfârșit dat	131
• Textul de informare	132
<i>Albinele și mierea</i>	132
• Organizatori grafici	134
<i>Zi de primăvară după Titel Constantinescu</i>	135
• Adaptarea vorbirii la diferite situații de comunicare	136
• Invitația	137
• Alcătuirea unui text creativ (compunerea) în care se introduce dialogul	138
<i>Cartea Junglei-Frații lui Mowgli după Rudyard Kipling</i>	139
• Extragerea unor informații de detaliu din textul literar	140
• Povestirea scrisă a unui text de mică întindere după un plan de idei	141
<i>Păpădia după Ion Agârbiceanu</i>	142
• Textul literar narativ (actualizare)	144

UNITATEA 7 - MUGURI DE PRIMĂVARĂ

<i>Pentru tine, primăvară de Otilia Cazimir</i>	110
• Înțelegerea mesajului poeziei	110
• Prezentarea unei teme după un plan	111
• Relatarea unei întâmplări trăite	112

Ce mai faci, bunico? după Mircea Sântimbreanu 145

- Personaje preferate 147
- Scrierea corectă a cuvintelor care conțin vocale și consoane duble 147
- Textul creativ în care se introduc expresii și cuvinte de sprijin 148



Fluierașul de os după Iulia Hasdeu 149

- Fișa de lectură 150
- RECAPITULARE 152
- EVALUARE 154
- RECAPITULARE FINALĂ 155
- EVALUARE FINALĂ 158

SIMBOLURI



Să explorăm textul!



Să descoperim!



Să reținem!



Să ne amintim!



Să exersăm!



Metode activ-participative



Fișă de observare sistematică a activității și a comportamentului elevului (model orientativ)



Fii activ cu creionul în mână!



Am aflat!



Proiect



Portofoliu



Stropi de toamnă

Conținuturi

- Sunetul și litera. Vocale și consoane
- Silaba, cuvântul
- Despărțirea în silabe
- Sensul cuvintelor
- Comunicarea orală. Componentele comunicării dialogate
- Propoziția. Semnele de punctuație
- Textul literar narativ
- Scrierea corectă a cuvintelor *într-o / într-un, dintr-o / dintr-un, sau / s-au, sa / s-a*
- Poezia
- Textul nonliterar / informativ
- Scrierea imaginativă



Amintește-ți! În Unitatea de învățare **Stropi de toamnă**, vei fi evaluat de către cadrul didactic și pe baza fișei de observare sistematică a activității și a comportamentului elevului, prezentată la pagina 8.

Recapitulare Casa păpușii

după Titel Constantinescu



În casă locuiește fetița. Lângă casa fetiței mai e o casă. Casa păpușii. A făcut-o chiar fetița cu mâna ei. Toată vara s-a jucat aici. E o casă din patru **araci** subțiri și deasupra lor, o tablă, acoperișul.

Lângă casa păpușii e și un pui de salcâm. Toată vara puiul de salcâm și păpușa au fost prietenii fetiței. Dar, de la o vreme, nu știu de ce, fetița stă mai mult în casa ei, iar păpușa stă, bineînțeles, lângă fetiță.

Într-o zi, a venit vântul și a luat acoperișul căsuței.

Puiul de salcâm a văzut cum vântul a luat în zbor fața de masă și **scoarțele** din căsuța păpușii. Așa că s-a gândit să facă din nou frumos în casă. Uite, pe masă e nevoie de față de masă. Și puiul de salcâm își scutură o frunză și frunza acoperă masa. Pe pat, trebuie neapărat o scoarță și pe scoarță, neapărat niște perne. Și puiul de salcâm își mai scutură două frunze... trei frunze... Dar pe jos? Pe jos trebuie scoarțe. Cât mai multe scoarțe. Și puiul de salcâm își scutură iar patru frunze... zece frunze... douăzeci de frunze. Căsuța păpușii e plină de frunze. Adică de ce spun eu frunze, peste tot fețe de masă, scoarțe, șervețele, perne și pernițe. Păpușa poate să vină... Fetița poate să vină! E atât de plăcut aici și scoarțele, și fețele de masă, și șervețelele sunt toate de culoarea soarelui și totul râde și te poștește să intri.

Fetița a deschis ușa. A trecut pragul.

– Vai, ce frumos! strigă ea. Căsuța păpușii e de aur! Nu-i așa, puiule de salcâm?

Dar puiul de salcâm era gol. Nicio frunză, nicăieri. Și nu putea vorbi. Căci copacii vorbesc atunci când frunzele vorbesc! Dar a venit din nou vântul. A suflat din toate puterile lui și frunzele din căsuța păpușii au zburat prin toate părțile. Căsuța a rămas din nou goală și puiul de salcâm, gol. Fetița e tristă, iar vântul îi spune:

– Nu te supăra pe mine! Ce să fac, e toamnă!

Și totuși o frunză, numai una, mică-mică de tot, mai rămăsese în salcâm. Și ea a șoptit:

– Dar noi, frunzele salcâmului, nu din cauza toamnei am căzut! Noi... noi... am vrut să împodobim căsuța păpușii. Uite, acum, chiar eu... fiindcă a rămas din nou căsuța



păpușii goală, trebuie să acopăr masa. Nu se poate o masă fără față de masă. Dacă vor veni musafirii?

Și frunza a căzut. Acum e față de masă. Și-au venit și musafirii, niște vrăbii. Numai vântul nu tace și-i spune fetiței:

– Nu-i nimic, să spună frunzele ce vor ele, dar eu știu ce știu: e toamnă și toamna frunzele...

– Taci, să nu te-audă! spune fetița.

Și vântul tace. Și frunza de pe masa păpușii nu mai aude nimic, nimic.



Să explorăm textul!



1. Răspunde la întrebări.

- Unde se află casa păpușii?
- Cine a făcut căsuța? De ce?
- De cine a fost luat acoperișul casei?
- Ce a făcut puiul de salcâm?

2. Continuă explicația pe care vântul o dă fetiței în text.

3. Precizează anotimpul în care se petrece întâmplarea și enumeră semnele specifice acestuia.



Jurnalul dublu

Completează rubricile din tabel.

Fragmentul preferat din textul Casa păpușii	Acest fragment m-a făcut să mă gândesc la ...
	Când l-am citit, am simțit ...

4. Lucrați în perechi!

Împreună cu un coleg, găsește un alt sfârșit al întâmplării.

Prezentați-l în fața clasei!

VOCABULAR

arac: par lung pentru susținerea viței-de-vie și a altor plante agățătoare

scoarță: (aici) covor, cuvertură țesută cu modele populare

Titel Constantinescu

(1927-1999) a fost actor român de teatru și de film, regizor.



A debutat în anul 1942, pe când era adolescent, în paginile revistei *Universul copiilor*. A fost unul dintre cei mai pasionați creatori de literatură pentru copii. El a scris cărți precum: *Abecedarul din iarbă*, *Dacă deschid ușa*, *Fetița*, *soarele și cocostârcul*, *Peștii în copac*.

LECTURĂ



Fii activ cu creionul în mână!

Indicație

Pentru că ai crescut și pentru că ai acumulat mai multe cunoștințe, îți provocăm curiozitatea, lansându-ți o invitație la lectură, pentru a descoperi personaje interesante și faptele lor, prezentate cu măiestrie de autori români ori străini. Vei desfășura această activitate captivantă, pe tot parcursul clasei a III-a. Spre finalul anului școlar, vei prezenta într-un portofoliu, ceea ce ai lucrat.

De fiecare dată când vei întâlni simbolul  în manual, vei lucra cerințele rubricii **Fii activ cu creionul în mână!**

Mult succes!



Tărâmul cărților

Conținuturi

- Cartea. Prezentarea unei cărți
- Comunicarea orală. Componentele comunicării dialogate – inițierea unui schimb verbal
- Prezentarea unei persoane
- Textul literar narativ
- Așezarea textului în pagina caietului
- Povestirea orală după imagini
- Formularea de întrebări și răspunsuri
- Povestirea orală după un șir de întrebări
- Înțelegerea textului citit – harta textului
- Exprimarea emoțională față de textul literar citit
- Cererea simplă familiară. Cererea politicoasă
- Planul simplu de idei desprins din ilustrații/ benzi desenate
- Povestirea orală după planul simplu de idei desprins din ilustrații
- Delimitarea textului în fragmente
- Ordinea întâmplărilor
- Povestirea orală a unui fragment
- Planul simplu de idei al textului literar



Amintește-ți! În Unitatea de învățare **Tărâmul cărților**, vei fi evaluat de către cadrul didactic și pe baza fișei de observare sistematică a activității și a comportamentului elevului, prezentată la pagina 8.

Radu, computerul și cartea

E vineri seara târziu și Radu a adormit cu gândul la ziua de mâine, căci vor urma câteva zile libere. Dorește să aibă mult, mult timp liber, pe care să și-l petreacă în cele mai plăcute moduri.

Pe biroul din camera sa, cartea și computerul stau tăcute. Cu coperte cartonate și frumos ilustrate, cartea de povești s-a ridicat pe cotor, ca să-l privească pe Radu.

– Ce cauți aici? Întreabă computerul mirat. Nu te cunosc. Nu te-am mai văzut. Pe aici umblă doar manuale.

– Ssst! Vorbește în șoaptă! Radu a adormit.

– Sigur nu ne aude. Visează aventuri cu Ken, personajul lui preferat din jocul de **strategie**. Astăzi tocmai a trecut la nivelul următor, spuse computerul pe care Radu îl uitase pornit.

– Joc de strategie? Nivelul următor? Explică-mi, te rog!

– În jocul de strategie trebuie să fii foarte atent și să-ți planifici mișcările pentru a obține victoria. Adică ai de parcurs niște etape, pentru a trece la nivelul următor.

– Aha... așa... cum ai citi un capitol dintr-o carte și poți trece la următorul capitol.

– Cam așa ceva, dar mult mai interesant.

– Este adevărat că în zilele noastre, copiii nu mai citesc ca altădată și taaare le mai place să se uite la desene animate sau să se joace la computer! Însă, cu fiecare carte citită, ai ocazia să înveți ceva nou despre oameni și fapte, despre natură și viețuitoare. Înveți cuvinte noi și expresii pe care nu le știai.

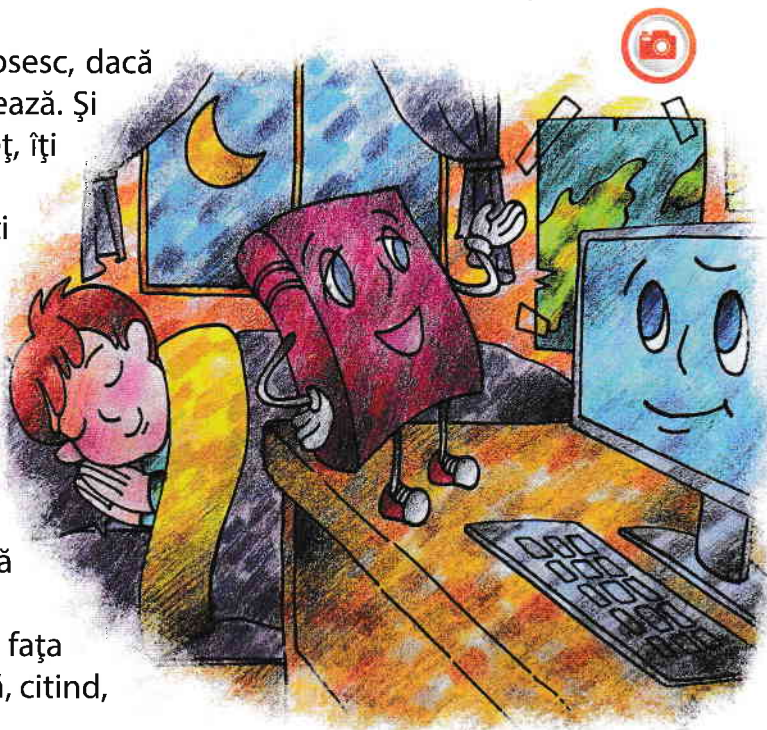
– Dar jocul este ca un film în care, câteodată, tu hotărăști ce se întâmplă. Culorile și personajele sunt atractive.

– Culorile și personajele te obosesc, dacă te joci prea mult. Cititul, însă, te relaxează. Și să știi, lectura te face să devii mai isteț, îți dezvoltă cultura generală.

– Și cu ajutorul meu îți poți dezvolta cultura generală! Și poți face multe alte lucruri pe care, cu o carte, nu le poți face. De exemplu, să te vezi cu cineva la distanță sau să afli o mulțime de informații.

– Este adevărat, dar eu mă refeream la cum să-ți petreci timpul liber: să te joci pe computer sau să citești o poveste?

– Aaa! Ai dreptate! Mult timp în fața calculatorului îți afectează atenția, însă, citind,



te vei concentra mai bine și pentru mai mult timp.

– Deci, îmi dai dreptate!

– Da, sigur! Numai că niciunul dintre noi nu trebuie să lipsească din educația copilului. Împreună suntem viitorul. Dar eu, dacă sunt folosit în exces... pot afecta sănătatea, pe când tu, cu cât ești mai folosită, cu atât mai mult are de câștigat cel care te citește.



Dimineața, calculatorul era foarte obosit. Doar funcționase toată noaptea. Cartea era liniștită și îl aștepta răbdătoare pe Radu. Se gândea la momentul în care el o va observa. Mama lui o așezase cu grijă pe birou, după ce el adormise. *Recreația mare...* . Sună interesant!

Radu a luat cartea și a început să o răsfoiască. Era foarte încântat. Fiecare poveste avea imagini atractive.

De astăzi, în fiecare zi, voi citi o poveste! Este minunat să citești! își spuse Radu. Luă cartea și, bucuros, îi mulțumi mamei pentru cadoul primit.



Să explorăm textul!

VOCABULAR

strategie: arta de a folosi toate mijloacele disponibile în vederea atingerii unei victorii



Activitate în echipă - Metoda S.I.N.E.L.G.

Citirea activă prin folosirea unor simboluri specifice eficientizării lecturii și a gândirii

Indicații

- Organizați-vă în grupe, apoi rezolvați sarcinile de mai jos.
- Citiți cu atenție textul *Radu, computerul și cartea*.
- Pe parcursul lecturării textului, marcați în dreptul informațiilor următoarele simboluri:

- ✓ pentru informații cunoscute, confirmate de text;
- pentru informații care contrazic sau diferă de ceea ce știți;
- +
- ?
- pentru informații nemaîntâlnite până acum;
- pentru informații care vi se par confuze sau care mai trebuie cercetate.

Completați un tabel asemănător celui de mai jos, după ce reflectați asupra celor citite în text. Comunicați informațiile colegilor, apoi centralizați-le la tablă.

✓ informații cunoscute, confirmate de text	– informații care contrazic/diferă de ceea ce știți	+	? informații care vi se par confuze sau care mai trebuie cercetate
<i>E vineri și urmează câteva zile libere.</i>	<i>Cartea și computerul stau tăcute.</i>	<i>Cartea de povești s-a ridicat pe cotor, ca să-l privească pe Radu.</i>	<i>Pe aici umblă doar manuale.</i>
...	...	...	...